

Obrazložitev Akta o spremembah in dopolnitvah Akta o metodologiji za določitev regulativnega okvira za elektrooperaterje

Agencija za energijo (v nadaljevanju agencija) je na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o oskrbi z električno energijo (Uradni list RS, št. 172/21) zadolžena za izdajo Akta o metodologiji za določitev regulativnega okvira za elektrooperaterje (v nadaljevanju akt).

Agencija je ugotovila, da so potrebne spremembe naslednjih vsebin akta:

1. Sprememba kriterijev za izračun priznanih nadzorovanih stroškov delovanja in vzdrževanja (sprememba 129. člena akta);
2. Posodobitev kazalnikov uspešnosti v okviru reguliranja na podlagi uspešnosti naložb v pametna omrežja (črtanje šestega odstavka 87. člena akta, sprememba tretjega odstavka 91. člena akta, sprememba oziroma dopolnitev 92. člena akta, sprememba 129. člena akta in Priloge 5 akta) ter povezana majhna dopolnitev definicij za lokalne trge s prožnostjo (2. člen akta);
3. Minimalna posodobitev procesnih določb sheme raziskav in inovacij (sprememba prvega odstavka 96. člena akta);
4. Minimalne posodobitve procesnih določb sheme spodbujanja naložbenih projektov v pametna omrežja (spremembe 102. člena akta, 104. člena akta, tretjega odstavka 105. člena akta, prvega odstavka 106. člena akta, sprememba 107. člena akta, Priloga 4 akta ter končna določba novele akta).

Dopolnjeni oziroma popravljeni so tudi sklici na upoštevne pravne akte.

Ad 1) Distribucijska podjetja so na agencijo naslovila pobudo za spremembo kriterijev za povečanje nadzorovanih stroškov delovanja in vzdrževanja (v nadaljevanju NSDV) zaradi dodatnih stroškov implementacije tarifnega sistema. Zahtevo po spremembi kriterijev za spremembo (povečanje/zmanjšanje) NSDV je posredoval tudi ELES, in sicer zaradi vedno višjih stroškov zavarovalnih premij.

Agencija je zahtevo preučila in se odločila, da se v izračunu (formuli) nadzorovanih stroškov delovanja in vzdrževanja elektroenergetske infrastrukture ter obratovanju sistema ($NSDV_{vzd_t}$) in nadzorovanih stroškov delovanja in vzdrževanja iz naslova storitev za uporabnike ($NSDV_{str_t}$) količnik 0,3 poveča na 0,5.

Nadalje so distribucijska podjetja in ELES na agencijo naslovila pobudo za upoštevanje realizirane inflacije v izračunu priznanih nadzorovanih stroškov delovanja in vzdrževanja (v nadaljevanju NSDV).

Tudi to pobudo je agencija preučila in se odločila, da se v odstopanjih za leto 2024 poveča osnova za izračun priznanih NSDV. Razlog za povečanje je bistveno višja realizirana inflacija v letih 2022 in 2023, kot v preteklih letih in kot je bila načrtovana v regulativnem okviru. Priznani NSDV leta 2023, ki so osnova za izračun priznanih NSDV leta 2024, se povečajo za 4,4 %, kar predstavlja 50 % realizirane inflacije leta 2022, in za 2,1 %, kar predstavlja 50 % razlike med realizirano inflacijo leta 2023 in že upoštevano inflacijo v izračunu priznanih NSDV leta 2023.

Ad 2.) Agencija spodbuja naložbe elektrooperaterja in distribucijskih podjetij v pametna omrežja. Pri tem spremlja in ocenjuje njihovo uspešnost v zvezi z razvojem pametnega omrežja na podlagi omejenega nabora kazalnikov uspešnosti.

Spremenjena Priloga 5 akta je podlaga za opredelitev parametrov sheme spodbud za reguliranje učinkovitosti naložb v pametna omrežja na podlagi ključnih kazalnikov uspešnosti. Za spremljanje uspešnosti naložb v pametna omrežja se uporabljata dve vrsti ključnih kazalnikov uspešnosti: ključni kazalniki pripravljenosti in ključni kazalniki učinkovitosti. Ključni kazalniki pripravljenosti se uporabljajo za spremljanje zagotavljanja ustreznih pogojev, ko je smiselno spremljati učinkovitost naložb v pametna omrežja. Ključni kazalniki učinkovitosti prispevajo h krovnemu ključnemu kazalniku učinkovitosti naložb v pametna omrežja, ki povezuje učinkovitost naložb v pametna omrežja s pripadajočo spodbudo za systemskega operaterja (SO), distribucijskega operaterja (DO) oziroma elektrodistribucijska podjetja (EDP).

V predlogu spremenjenega besedila Priloge 5 je skupaj definiranih:

- 10 ključnih kazalnikov pripravljenosti, relevantnih za EDP, in pet od teh je tudi relevantnih za DO;
- 10 ključnih kazalnikov učinkovitosti, relevantnih za EDP, in trije od teh so tudi relevantni za DO;
- šest ključnih kazalnikov pripravljenosti, relevantnih za SO;
- devet ključnih kazalnikov učinkovitosti, relevantnih za SO, od katerih se trije uporabijo za določitev individualne učinkovitosti SO in ne prispevajo h krovnemu ključnemu kazalniku učinkovitosti naložb v pametna omrežja.

Predlog spremenjenega besedila 87. člena akta, 91. člena akta, 92. člena akta, 129. člena akta in predlog spremenjene Priloge 5 akta dopolnjuje in posodablja obstoječe definicije kazalnikov uspešnosti, njim nadrejenih ključnih kazalnikov učinkovitosti in krovnih kazalnikov učinkovitosti, ki se za posamezno podjetje izračunajo kot tehtan kompozit predhodno omenjenih ključnih kazalnikov učinkovitosti.

Posodobljene definicije kazalnikov in dodana pojasnila vhodnih podatkov pri določenih kazalnikih so pripravljena na podlagi ugotovitev vzorčenja razpoložljivih podatkov za izračun omenjenih kazalnikov pri EDP in operaterju kombiniranega prenosnega in distribucijskega elektroenergetskega omrežja za vlogi DO in SO. Omenjena podjetja so tudi edini zavezanci za poročanje teh podatkov.

Spremembe besedila odpravljajo identificirane nejasnosti in težave pri zagotavljanju ustreznih podatkov v dveh krogih vzorčenja na podlagi podatkov iz leta 2022 in leta 2023.

V predlogu spremenjenega besedila Priloge 5 so pomembnejše spremenjeni naslednji ključni kazalniki, ki so navedeni v že veljavnem aktu:

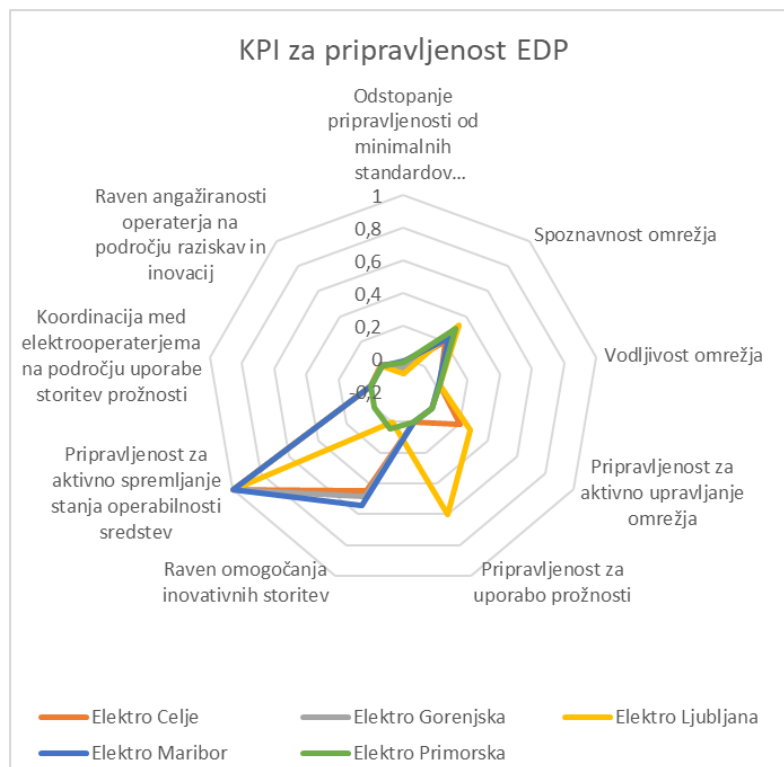
- ključni kazalnik pripravljenosti za raven omogočanja inovativnih storitev (za EDP/DO),
- ključni kazalnik pripravljenosti za vodljivost (za SO),
- ključni kazalnik učinkovitosti za kakovost napetosti (za EDP/DO),
- ključni kazalnik učinkovitosti za izkoriščanje prožnosti (za SO),
- ključni kazalnik učinkovitosti za zagotavljanje informacij zainteresiranim deležnikom v realnem času (za SO).

V predlogu spremenjenega besedila Priloge 5 so na novo dodani naslednji ključni kazalniki:

- ključni kazalnik pripravljenosti za raven angažiranosti operaterja na področju raziskav in inovacij (za EDP/DO in za SO),
- ključni kazalnik učinkovitosti za uspešnost pilotnih projektov (za EDP/DO in za SO),
- ključni kazalnik učinkovitosti za odstopanje zagotovljenih čezmejnih prenosnih zmogljivosti od zahtevanih z zakonodajo (za SO).

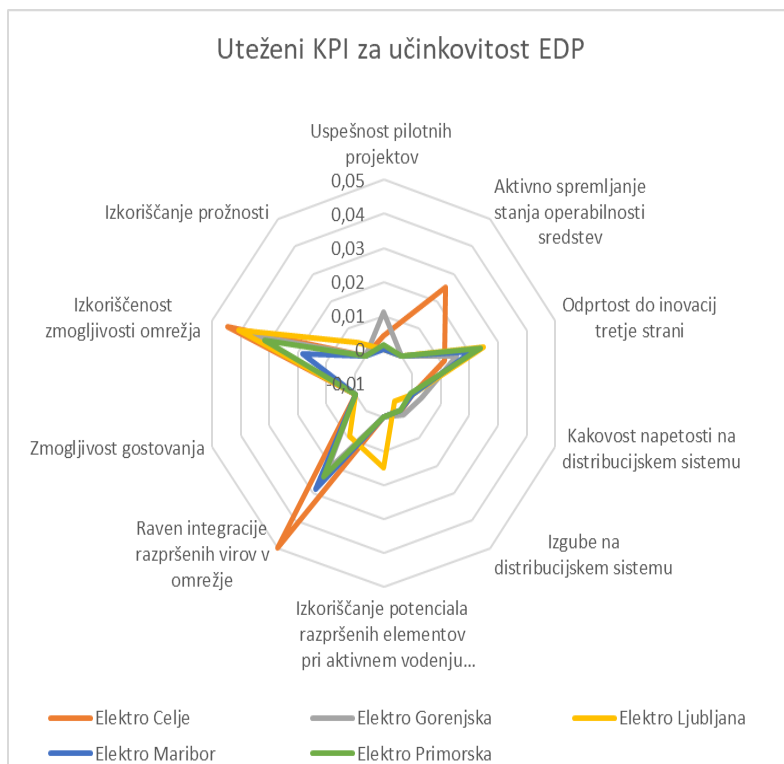
V okviru aktivnosti vzorčenja podatkov so relevantni deli spremenjenega besedila Priloge 5 bili tudi že sproti usklajeni s predstavniki zavezancev za poročanje.

Naslednje slike prikazujejo vrednosti ključnih kazalnikov pripravljenosti in vrednosti uteženih kazalnikov učinkovitosti za posamezna distribucijska podjetja (slika 1 in 2), DO (slika 3 in 4) ter SO (slika 5 in 6) na podlagi podatkov za leto 2023.

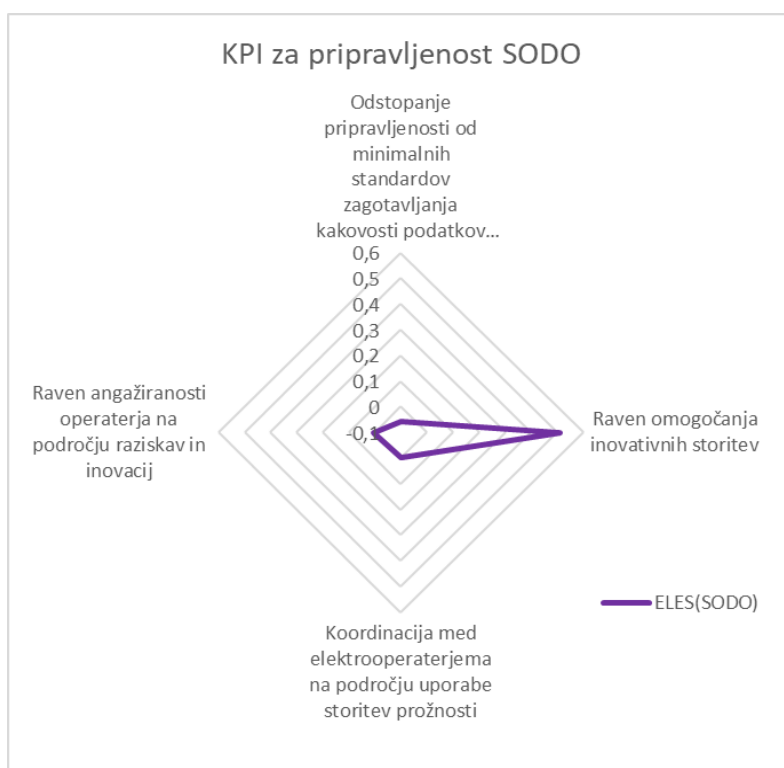

Slika 1: Grafični prikaz vrednosti ključnih kazalnikov pripravljenosti za posamezna distribucijska podjetja (podatki za leto 2023)

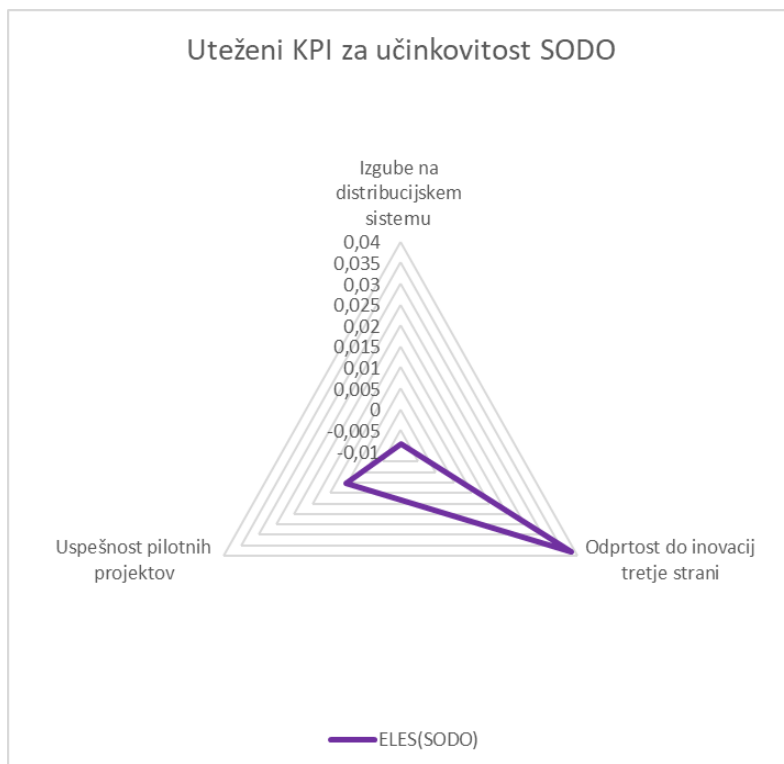
Vira: agencija, distribucijska podjetja

Slika 2: Grafični prikaz vrednosti uteženih ključnih kazalnikov učinkovitosti za posamezna distribucijska podjetja (podatki za leto 2023)
 Vira: agencija, distribucijska podjetja

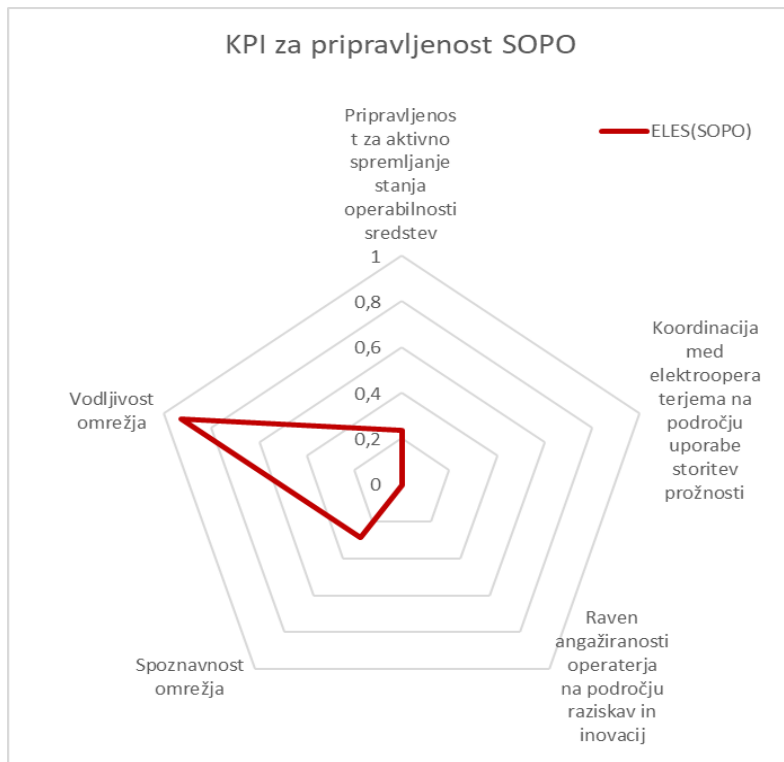

Slika 3: Grafični prikaz vrednosti ključnih kazalnikov pripravljenosti za ELES v vlogi DO (podatki za leto 2023)
 Vira: agencija, ELES

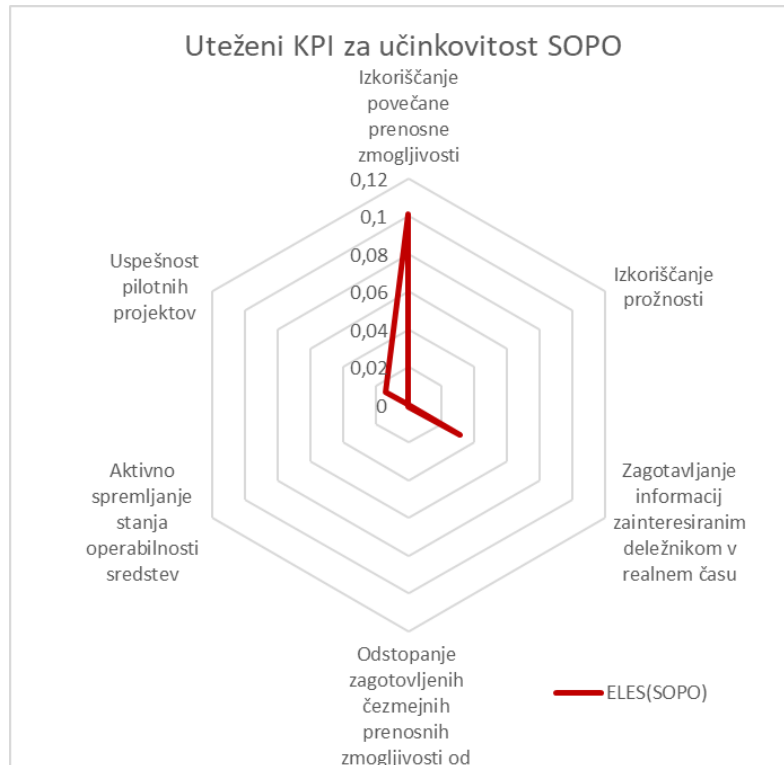
Slika 4: Grafični prikaz vrednosti uteženih ključnih kazalnikov učinkovitosti za ELES v vlogi DO (podatki za leto 2023)

Vira: agencija, ELES

Slika 5: Grafični prikaz vrednosti ključnih kazalnikov pripravljenosti za ELES v vlogi SO (podatki za leto 2023)

Vira: agencija, ELES

Slika 6: Grafični prikaz vrednosti uteženih ključnih kazalnikov učinkovitosti za ELES v vlogi SO (podatki za leto 2023)

Vira: agencija, ELES

Ad 3.) Manjša sprememba določb v okviru sheme raziskav in inovacij je bila potrebna za izboljšanje jasnosti določbe oziroma zaradi preprečitve različnega tolmačenja te določbe v praksi.

Ad 4) Spremembe nekaterih določb veljavnega akta, ki se nanašajo na shemo spodbujanja naložbenih projektov v pametna omrežja, so bile potrebne zaradi izboljšanja jasnosti procesa obravnave vloge za odobritev spodbud, kvalifikacije naložbenih projektov in spremljanje njihovega izvajanja ter temeljijo na izkušnjah spremljanja projektov in komunikaciji z elektrooperaterji.

Glede na navedeno novela akta uvaja spremembe, ki so za elektrooperaterja ugodne, z njim usklajene in nujne, saj jih je treba upoštevati že pri pripravi zaključnih računov in izračunu odstopanj od regulativnega okvira za leto 2024. Predlog akta je skupaj z obrazložitvijo objavljen na spletni strani agencije.

Novela akta bo začela veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in se uporablja v postopkih izračuna odstopanja za obdobje od 1. januarja 2024 dalje.

V Mariboru, 20. marec 2025